

United In Christ

Randolf Dun

Riwruok e Kristo

Somo mar 1.

Yesu – Ng’atno.

Kama Yesu ne onyuolee ne en oganda ma ne ochung’ motegno, oganda ma ne nenore ni gin joma nigi teko moloyo oganda mamoko duto. Ne gibedo gi mor maduong’ ahinya kuom bedo Nyithind Ibrahim, oganda ma Nyasaye noyiero. ‘Ibrahim en wuonwa’ (Johana 8:38). Ne gin gi sigu maduong’ ahinya ne Jo-Samaria nikech ne ginenogi kaka jo-Nis, Jo-Yahudi ma ne oweyo Chik Musa e kinde ma ne gin e tuech e piny Babilon. Osigu ma ne gin-go ne duong’ ahinya ma ne gidhi timo duto ma ginyalo mondo kik giket tiendegi e piny Jo-Samaria. Jo-Rumi ma ne otelo ne ok opogore kendo Ja-Yahudi moro amora ma ne oriwre gi “jo-Rumi ma ne otelo” ne en “jaketho;” ranyisi, Matayo, jachoko osuru.

Jo-Yahudi bende ne luwo chike nyaka e okang’ mamalo ahinya. Mondo giyud sing’o mag Nyasaye ne giyie ni nyaka gitim gik ma chik ondiki, to ok mana gik ma ne gidwaro timo. Kuom ranyisi, Musa ne dwaro ni gichiw achiel kuom apar kendo gichiw achiel kuom apar. Mondo gibed gi adier ni ne gimiyi achiel kuom apar to ne ok gimiyi mathoth, ne gikwano kodhi mag yien mondo gimiyi achiel kuom apar kendo mana achiel kuom apar.

Jo-Rumi ne dwaro ni Jo-Yahudi oting’ ting’ mar jalweny kuom kilomita achiel. Omiyo, Jo-Yahudi ne keto ranyisi piny mondo gine ni ok gidhi mabor ahinya. Par ni Yesu nowacho ni ka ng’ato ochuno ni idhi mailo achiel; dhi kode ariyo. (Matayo 5:41).

E kit ogandano, ne obiro Ng’at ma Owier, ma en Masia, ma en Kristo. Jo-Yahudi ne oyie ni ka Mesia obiro, obiro duoko pinyruodh Israel ma ni e piny mondo obed gi ‘hak ma Nyasaye omiye’ mar bedo gi teko kod luor. Mesia margi ne dhi bedo Ruoth mar Jo-Yahudi kendo locho kaka Daudi.

Kinde mang’eny, Yesu ne wuoyo gi Jo-Farisai ma ne nigi nyadhi, ma ne ng’iyore giwegi, kendo ma ne ng’iyore gi jo adier, ma ne gin jotelo mag dini mag Jo-Yahudi. E kinde moro, Yesu nowacho ni en gi rombe e kuonde mamoko. Omiyo, ne dhi nenore ni Yesu ne wuoyo kuom Jo-Yahudi, ma duto ne ok gin Jo-Yahudi.

E Johana 10 Yesu nowacho ni "An jakwath maber; ang'eyo rombe maga, jogo mane oyiero bedo jopuonjre mage, kendo rombe maga ong'eya mana kaka Wuoro ong'eya kendo ang'eyo Wuoro kendo achiwo gimana nikech rombe. (Johana 10:14-16).

Ne owach e Isaya 56:7-8 ni “ot mara ibiro luongo ni ot mar lamo ne oganda duto. Ruoth Nyasaye, ma ochoko jo Israel ma osegol oko, owacho ni, ‘Abiro choko jomoko kendo ire ka ok ochoko jogo ma osehoki’ [maonge kiawa ni en wach ma ne ondiki e wi Jo-Jen-Maria kod Jo-Samaria ma ne otamre ng’iyogo].”

Ka ne gin gi paro ma kamano mar bedo gi teko moloyo jomamoko, be nyalo bedo ni oganda Jo-Yahudi kod jotendgi mag dini winjo tiend kata bedo gi ng'eyo moro amora kuom gima Yesu ne punjo? En adier ni, ng'eyo moro ma ne nigi teko moloyo ne nitie kata e kind jopuonjrene ma ne ni machiegni ahinya. Johana kod jopuonjre mamoko ne ok nyal paro ni nyalo bedo ni Yesu ne nigi jolupne mamoko ma ok gin jolupgi, jokanyo kata jokanyo matindo.

Johana nowacho kama: "Japuonj, ne waneno ng'at moro ma golo jochiende e nyingi, kendo ne watemo geng'e, nikech ok en achiel kuomwa. Yesu nowacho kama: 'Kik ugeng'e, nikech ng'at ma ok odagi, en mar u.'" (Luka 9:49-50).

To ok ni ji duto ma timo gik moko e nyinge Yesu gin mag Yesu, nikech Yesu nowacho e Matayo 7:21-23 ni:

Ok ni ng'ato ka ng'ato ma wacho ni, 'Ruoth, Ruoth,' biro donjo e pinyruodh polo, to ng'at ma timo dwaro mar Wuora ma ni polo ema biro donjo e pinyruodh polo. E odiechieng'no, ji mang'eny biro penjora niya, 'Ruoth, Ruoth, bende ne ok wagolo wach ma ne okor e nyingi, kendo ne ok wagolo jochiende e nyingi, kendo ne ok watimo gigo mathoth mag teko e nyingi?' Kendo bang'e abiro nyisogi ni, 'Ne ok ang'eyou; wuok kuoma, un joma timo gik maricho!

Ka ong'eyo ni tichne ne en bedo misango mar richo mag ji duto – Jo-Yahudi, Jo-Grik, Jo-Rumi, kod Jo-Samaria ma ne otamre ng'iyogo – Yesu nolamo:

"Asefwenyoni jogo ma ne imiya ka giwuok e piny. Ne gin mari, ne imiyagi kendo ne giluwu wachni. Koro ging'eyo ni gik moko duto ma ne imiya wuok kuomi. Nikech ne amiyogi weche ma ne imiya kendo ne giyie. lamo ne piny, to kuom jogo ma ne imiya, nikech gin maler [ketogi maler] kuom adiera "Lamo mara ok en margi kende." Bende, alamo kuom jogo ma biro yie kokalo kuom wachgi, [Wach Maber], mondo gin duto obed achiel, Wuoro, mana kaka in e iya kendo an e in. Bende, mondo gibed e kindwa mondo piny oyie ni in ema iseora. Ne amiyogi duong' ma ne imiya, mondo gibed achiel kaka wan bende wan achiel: an e igi, to in e iya. Omiyo, mondo gibed e achiel chuth mondo piny ong'e ni in ema iora kendo ni iherogi mana kaka ihero." (Johana 17:6-10; 17; 20-23).

Penjo

1. Yesu ne onyuol e kit ngima ma ne ji neno ni gin joma nigi teko moloyo ji duto kendo ne gisin gi ji duto ma ok gin mag dini kod dhoot ma giwuokye.
T. ___ F. ___
2. Yesu kaka nyithind Daudi nobiro mondo odwoko Israel obed loch ma nigi teko mar piny mangima.
T. ___ F. ___
3. Tich mar Yesu ne en mar chiwo yo ma ji duto ma Jo-Yahudi, Jo-Samaria kod Jo-Jentail nyalo yudogo winjruok gi Nyasaye.
T. ___ F. ___
4. Gin mana jogo ma timo dwaro mar Nyasaye ema biro donjo e polo.

T. ___ F. ___

5. Yesu nolamo mondo jogo ma ne oyie kuome kendo ma ne winjo wachne kokalo kuom Wach Maber, Injili, obed achiel, obed achiel.

T. ___ F. ___

Somo mar 2

Oganda achiel ma Jokristo Mokwongo ne nigo.

Bang' Pentekost, Jokristo ne gin achiel kuom Kristo, maonge kiawa ni en achielruok ma ne owuoyoe e lamo mar Kristo e Johana 17.

“Joyie duto ne gin achiel e chuny kod paro. Onge ng'at ma ne wacho ni gimoro amora kuom mwandu mage ne gin mare owuon, to ne gipogo gik moko duto ma ne gin-go. Gi teko maduong', joote ne dhi nyime gi timo neno ne chier mar Ruoth Yesu, kendo ng'uono mang'eny ne ni kuomgi duto. Ne onge ng'at ma ne ochando e kindgi. kendo nokete e tiende joote, kendo ne gipogo ne ng'ato ka ng'ato kaka ne dwarore.” (Tich Joote 4:32-35).

Bang'e bang' ka Jo-Yahudi mamoko mang'eny oseyye kendo winjo wach, waneno ni pod ne gin e achiel e hera kuom jowetegi:

“Joyie duto ne ni kanyachiel kendo ne gin gi gik moko duto kaka achiel [Ne gin achiel kaka achiel kuom Kristo kendo e winjruok gi Nyasaye kod dhano]. Ka giuso mwandugi kod mwandugi, ne gimiyi ng'ato ang'ata kaka ne odwaro [hera mar owete]. chunyi, ka gipako Nyasaye kendo ka giyudo ng'uono kuom oganda duto.” (Tich Joote 2:44-47).

Kata kamano, ok bi bedo kamano kinde duto. Nikech e kinde matin, nyalo bedo ni bang' juma kata dweche moko, winjruok nochako kethore kaka mon ma chi liel ma ne gin Jokristo (Jo-Yahudi) ne ok ng'iyogi. Nyalo bedo ni ne gin Jo-Yahudi to ne ok gin Jo-Juda, ne ok gin Jo-Yahudi ma ne wacho dho Hibrania:

“E ndalogo ka kwan mar jopuonjre ne medore, Jo-Yahudi ma ne gin Jo-Grik ma ne ni e kindgi ne ng'ur gi Jo-Yahudi ma ne gin Jo-Hibrania nikech ne ok ng'adnegi bura e chiwo chiemo ma ne imiyogi pile ka pile.” (Tich Joote 6:1).

En gima tek mondo ng'ato obed gi winjruok e kind ji ma nigi kido mopogore opogore kendo oritgi. Thoth ji ohero dwaro riwruok gi jomamoko ka nitie gimoro ma gin-go ma chalre; ranyisi, dhoot ma owuokye, yie mar siasa kata mar dini, mwandu, teko kata rang'iny e kind oganda. E Korinto winjruok ne odok piny kendo pogruok ne otimore ka tudruok ma ne gin-go ne ok obedo Kristo.

“Owetena, moko kuom jo ot mar Kloe osenyisowa maler ni nitie ywak e kindwu. Mae e gima adwaro wacho: Ng'ato ka ng'ato kuomu wacho ni, “An mar Paulo,” kata, “An mar

Apolo,” kata, “An mar Kefa,” kata, “An mar Masia.” bende ne ubatiso e nying Paulo” (1 Jokorintho 1:11-13)?

Riwruok ne jogo ma ni e Kristo nyaka bed ma ochung’ne Kristo, tho mare, liel mare kod chier mare. Ok nyal bedo gi winjuok kuom paro kod puonj ma ji ng’ado.

Penjo

1. Bang’ Pentekost mapiyo, Jokristo duto ne nigi chuny achiel kod paro achiel ka gin e achiel kuom Kristo.
T. ___ F. ___
2. Hera margi mar Jokristo ne inyiso e riwruok, chiemo gi joma ochando, chiemo kanyachiel, kod lamo.
T. ___ F. ___
3. Bang’ kinde, ne ok imi Jo-Yahudi ma ne gin Jo-Grik, ma ne ok gin Jo-Hibrania, ahinya-ahinya mon ma chi liel luor ahinya.
T. ___ F. ___
4. Jokristo ma Korintho ne opogore ka pachgi nowuok kuom Kristo kendo nodhi kuom ng’at ma ne puonjogi.
T. ___ F. ___
5. Riwruok ni e Kristo - thone liel kod chier.
T. ___ F. ___

Somo mar 3.

Riwruok gi Pogruok mag Tiende.

Dwoki e higa mar 76 AD kendo ipar thuolo mar puonjo ma ne iyudo. Ne ochako somo Muma kuom dweche 6. Jopuonjre mokalo mia achiel ma ne dhi bedo jopuonjre ne onyiso ni thothgi ne gin mana joma dwaro ng’eyo mathoth to 25 ne ondiki nyinggi mondo gidonj e klasno. Ne gin joma wuok e yore mopogore opogore mag ngima. Be owinjore ng’ato kuom gigo ogol oko e somo mar ng’eyo Nyasaye kod dwaro mare?

Kaka japuonjgi, ne ing’eyo ni:

- Oda mar injili ma onego opuonj.
- Tich ma ng’ato nyaka tim mondo Nyasaye oketgi e Kristo kod Kanisa mare.
- Gima tiende en bedo gi winjuok kendo chiwore ne Kristo.

Ka ne somo orumo, ji duto ne osechiwore ne Kristo kendo ne gimedo e ringre. Be gin e winjuok gi Kristo, gi jowetegi, kod Jokristo mamoko? EE!

Bang' higni machuok, achiel kuom jopuonjregio ne dwaro loso winjuokno kendo, ma ne osejudo e dweche auchiel ma ne gisomogo kendo ne oketo chenro mar romo kendo. Ne gikwayo ni ibed gi wach e chokruokno. Kaka inyalo geno ni moko ne ok nyal chopo. Achiel ne osetho to machielo ne oseneg gi jotelo mag Rumi. Ne nitie wach mar riwruok nikech ng'eyo mopogore opogore mag weche maluwoji.

- Ng'at achiel ne osedok e ngimane machon mar nindruok gi chwo kata mon .
- Ng'at achiel nonyiso ni nopuonjo owadgi ma ne nigi nyawo mar ng'ol ahinya ma ne ok giparo ni nyalo donjo e pi omiyo ne gibolo pi e wiye ka gilungo ni batiso.
- Jo ariyo ne osechopo e paro ni nyaka oting' lwedo maler malo ne Nyasaye sama olamo.
- Ng'at achiel ne oketho kend gi chiege kata obedo ni ne ok otimo gimoro amora ma ne nyalo ketho singruok mar kenya.
- Ng'ato ne paro ni ok owinjore mondo ochokore gi Ringre Kristo nikech nyalo mar yudo kum.
- Chokruok mang'eny ne kawo Chiemb Midhiambo mar Ruoth e kind jumano ka ok oting'o Chiemb Midhiambo mar Jumapil.

Bende gin duto pod gin e achiel kuom Kristo kendo e winjuokgi gi jowetegi? Be nitie gimoro kuom timbegi ma luwore gi puonj mag ng'ato ka ng'ato ma mulo jomoko e ringruok mar Kristo kata gin mana paro mopogore opogore? Ere kaka grup ma kamano mar ji mopogore opogore nyalo bedo e achiel?

Ng'ato nyalo bedo gi winjuok kuom weche ma adier to ok kuom puonj mag paro kata kaka ng'ato nyalo winjo tiend wachno. Gik ma ji puonjo ok gin adier kaka adier gin gik ma osetimore. Gik ma ji puonjo gin tiend ng'eyo moro. Chike mag joote ne gin mag roho - puonj mag dhano ok en kamano. E temo mar dhano mar winjo tiend puonj mag Muma, oloso puonj ma luwore gi nyalo mare mar rieko, rieko mare kod gombo mare mar bedo gi loch.

Paulo nomiyo jodongo mag Efeso, jorit mag rombo ma ne ritogi kuom guogi bungu [joma ne puonjo ma opogore gi chike ma ne ondiki gi roho] ma ne nigi gombo mar ketho rombo, e kind riwruok mar joyie ma ne oriwre machiegni, ne dhi chako ywayo ji irgi giwegi to ok Kristo kod ringruok mare mar joyie.

“Bed jokwath mag kanisa mar Nyasaye, ma ne onyiewo gi rembe owuon. Ang'eyo ni bang' ka asewuok, guogi mager biro donjo e kindu [ka gima gitimore ni gin Jokristo] kendo ok gibi weyo rombo. ng'iyoy kaka sentens maber!” (Tich Joote 20:28-31).

Paulo bende nomiyo Tito chik ni “Nimar nitie ji mang'eny ma ok winjo wach, joma wuoyo ma ongee tich kendo ma riambo, ahinya ahinya joma gin jokanyo mag Jo-Yahudi ma osetimnegi lier, nyaka giling'gi nikech giwuondo joot duto kuom puonjo gik ma ok onego gipuonj mondo giyud wich kuot.” (Tato 1:10-11).

Petro nomiyo Jokristo duto siem.

“Ne nitie bende jonabi ma miriambo e kind oganda, mana kaka jopuonj ma miriambo biro bedo e kindwu. ketho kuomgi giwegi. Ji mang’eny biro luwo yoregi ma kelo wich kuot kendo gibiro ketho nying’ yo mar adier, jopuonjgi [gombo kata pesa, teko, kod huma] biro tiyo gi weche ma giloso [giwegi giwegi]” (2 Petro 2:1-3).

Penjo

1. Bang’ Pentekost mapiyo, Jokristo duto ne nigi chuny achiel kod paro achiel ka gin e achiel kuom Kristo.
T. ___ F. ___
2. Hera margi mar Jokristo ne inyiso e riwruok, chiemo gi joma ochando, chiemo kanyachiel, kod lamo.
T. ___ F. ___
3. Bang’ kinde, ne ok imi Jo-Yahudi ma ne gin Jo-Grik, ma ne ok gin Jo-Hibrania, ahinya-ahinya mon ma chi liel luor ahinya.
T. ___ F. ___
4. Jokristo ma Korintho ne opogore ka pachgi nowuok kuom Kristo kendo nodhi kuom ng’at ma ne puonjogi.
T. ___ F. ___
5. Riwruok ni e Kristo - thone liel kod chier.
T. ___ F. ___

Somo mar 4.

Yore ma itiyogo e loko Ndiko.

Gik ma adier kaka tho, liel kod chier inyalo yiego mayot to Jokristo nyaka ong’e kaka ginyalo loko ndiko maber e wi yie, timbe kod yore mag timo gikmoko. Magi gin yore moko ma itiyogo: Kido makende chik.

Tich moro amora ma onyis ok oriwo timbe mamoko duto.

Ling.

Ka Muma oling’ kuom wach moro ok odwar kata otamre timo gimoro. Omiyo, miyo ng’ato timo puonj kod paro duto ma winjore kendo ma nigi ting’, ma opogore opogore kaluwore gi rieko kod nyalo mare mar paro. Omiyo, paro mopogore opogore nyalo bedoe e kind joma ni e Kristo kata e kanyakla achiel. Kata kamano, ok onego ng’ato ochun paro ma ng’ato nigo kuom ng’at machielo. Nyaka gibed kaka puonj mage mag ng’ato ka ng’ato.

Gima Dwarore.

Gima ng’ato nyalo ng’ado dwaro ni ng’ato ong’ad bura. Inference ma dwarore keto ler mar tim kata yo ma chal gi chik mar Kristo kendo dwaro ni Jokristo kuonde duto kendo

kinde duto oluw chikno. Bang'e penjo bedo ni en ng'a ma nigi ratiro mar ng'ado ne jomoko ni en ang'o ma dwarore mondo otim.

Gima ng'ato nyalo ng'ado.

Inference en gik ma ng'ato ng'ado e wi puonj moro, to oken chik.

Bedo maber.

Okenge kata timbe ma ok ogol kata ma ok otamre e yo maler gi ndiko mar Muma, okawe kaka gik ma oyienegi e timo chik moro maler mar Muma.

Ranyisi.

Ranyisi ma yudore e Muma nyiso timbe mag ng'ato achiel kata chokruok mar Jokristo ma thothne itimo mana e kama achiel kar timo gik ma ji duto timo. Ranyisi moko ne opogore gi puonj moro makende ma ne ondiki gi roho maler.

Jokristo onego oti kod yore maluwogi mar loko ndiko ma ok giwuond e wi tiende weche:

- a. Rang ndiko duto ma tudore gi yo kata tim ma itiyogo.
- b. Fweny ka be yie, yo, kata timno onyis. Ka en kamano, to yie, yore, kata timbe mamoko duto ma tudruok kode ok oketi. Kuom ranyisi, Nyasaye nonyiso kit yien ma ne dhi tiyogo e gero yie. Omiyo, ne ok oketi yien mamoko duto. Nyasaye ne ok oling'. Ne en wach maler.
- c. Ka onge gima owachi e wi wachno, Muma oling', to mano nyiso ni nitie yore ma winjore kendo ma nigi ting'. Kuom ranyisi, Paulo ne nyalo yiero dhi e yie, wuotho kata riembo gari nyaka Makedonia. Ne oyiero dhi e meli.
- d. Ting' ranyisi mondo ing'e ka be giyie kata giler wach moro ma owach.
 - i. Ka otimo kamano, ok en ranyisi ma nyaka oluw, to en chik.
 - ii. Ka ok owinjore kata ok olero chik moro, ng'ato ka ng'ato kata kanyakla nigi thuolo mar yiero ka be gibiro luwo kata weyo luwo ranyisino. Kuom ranyisi, chokruok e wi mtoka ma ne ochung'ne Solomon.
- e. Jokristo ok onego obed gi ywak kuom weche kod tiendegi.
- f. Ka ng'ato ong'eyo yore ma itiyogo e loso ndiko, onyalo dwoko penjo mamulo riwruok mar klas mar 76. Kuom ranyisi, wach mar dho Ingesa mar limo ka ne iloko Muma mar King James ne tiende en -dhi ir ng'ato mondo ong'e ka be en gi dwaro. Ka en kamano, rit dwarogi. Ok en tiende ma kawuono mar bedo gi ng'ato mondo odhi ocham kendo wabed gi osiep.

Kar tieko

Kapo ni nitie gimoro ma oket, to Jokristo duto kuonde duto, e kinde duto kendo e kit oganda mopogore opogore kod oganda mopogore opogore nyaka luwo wachno. Nyasaye osewuoyo. Ng'ato nyaka winjo wach. Kapo ni gimoro ok oyange maber, to bura ma winjore kendo ma nigi ting' oyienegi to ok giketo chik kuom jomoko.

Penjo

1. Bang' Pentekost mapiyo, Jokristo duto ne nigi chuny achiel kod paro achiel ka gin e achiel kuom Kristo.
T. ___ F. ___
2. Hera margi mar Jokristo ne inyiso e riwruok, chiemo gi joma ochando, chiemo kanyachiel, kod lamo.
T. ___ F. ___
3. Bang' kinde, ne ok imi Jo-Yahudi ma ne gin Jo-Grik, ma ne ok gin Jo-Hibrania, ahinya-ahinya mon ma chi liel luor ahinya.
T. ___ F. ___
4. Jokristo ma Korintho ne opogore ka pachgi nowuok kuom Kristo kendo nodhi kuom ng'at ma ne puonjogi.
T. ___ F. ___
5. Riwruok ni e Kristo - thone liel kod chier.
T. ___ F. ___

Somo mar 5

Injili

Ka ng'ato wuoyo kuom Injili, to owuoyo kuom ang'o?

- a. Injili ang'wen - Matayo, Marko, Luka kod Johana.
- b. Sigana Manyien duto.
- c. Biblia en Singruok Machon kod Singruok Manyien.

Injili en Wach Maber ni Nyasaye nobiro e piny gi ringruok mar ringruok machal gi mar dhano, kochiwo ngimane maongee richo kaka chiwo achiel kende ma oyiego ne Wuoro mondo owene richo mag dhano. Omiyo, Injili ne en kendo en ngima mar Yesu, thone, lielne, chier mare, kod dhi e polo - chiwruok mar ng'uono – en adier mar historia ma nyalo ng'ere.

Injili ok en puonj, puonj, chenro mar riekni mag tim makare kata mag roho, kata puonj mar yie, loko chuny, batiso, weche mag richo, rwako nyithindo, Roho Maler, kod ngima mosiko.

Injili to en wach maber ma Yesu ne geno ni jootene biro puonjogi ka ne owachonegi ni "Dhiuru e piny duto kendo uler [lando] wach maber" (Marko 16:16). En gima Paulo ne olando ka olando 'Kristo ma ne otho e musalaba' (1 Jokorintho 1).

Kanisa ma Kristo nolosso e piny en achiel kuom gik madongo, e gombo kendo e chik piny; ma oting'o ji duto e kuonde duto ma nyiso ni gin gi yie kuom Kristo, kendo giwinjo wachne e gik moko duto kuom loko chunysi kendo winjo wach maber.

Jokristo mag anyuola ka anyuola kuom somo kinde ka kinde dongo kendo dongo e ng'eyo kod ng'eyo margi kuom dwaro mar Nyasaye ma miyo giweyo puonj moko ma ne giseloko chon, ng'eyo marach, kod yie ma ne gipuonjore chon.

Gik ma ji puonjore, yie ma ji oyiego, yie ma ji oyiego, kod gik ma ji ng'ado, duto geng'o bedo gi winjruok nikech winjruok nyalo yudore e tho, liel, kod chier mar Kristo, to ok e yie kod puonj.

Penjo

1. Injili en
 - a. ___ Puonj mag Yesu kod joote
 - b. ___ Chike kod sing'o mag Yesu maler
 - c. ___ Yesu notho, ne oyike kendo ne ochiere kowuok e bur
2. Yie, loko chuny, kod winjo wach maber miyo Nyasaye keto ng'ato e Kristo.
T. ___ F. ___
3. Kanisa ma Kristo noloso e piny en gimoro ma ngima, en ringruok mar ji, to ok en riwruok kata ot.
T. ___ F. ___
4. Jokristo kuom somo kinde ka kinde biro dongo kendo bedo jomadongo e ng'eyo kod ng'eyo margi kuom dwaro mar Nyasaye ma miyo giweyo puonj, paro, puonj kod ng'eyo marach ma ne gin-go chon.
T. ___ F. ___
5. Paro kod puonj ma ji ng'ado ne jomoko gi teko kelo pogruok kendo ogeng'o bedo gi winjruok.
T. ___ F. ___

Somo mar 6.

Gik ma ji puonjore kod gik ma ji puonjore.

Paulo nowacho e 1 Timoti 6:2-4 ni "Ipuonj kendo ijiw gik ma kamago. Ka ng'ato opuonjo [puonj] mopogore kendo ok oyie gi weche mabeyo mag Ruoth Yesu Kristo kod puonj ma luwore gi luoro Nyasaye, to ng'atno oting'o nyadhi kendo ok ong'e gimoro." Omiyo, joote ne olando Wach Maber [warruok] kod kaka ginyalo dongo gibedo kaka Nyasaye kuom dak e ngima mar chiwruok (puonj) lero kaka Jokristo onego obed gi ngima ma Nyasaye oyiego.

Chik maler - puonj ma tero ng'ato e tim mar Nyasaye.

"Onego [jorit, jorit, jodongo, jorit] omak matek Injili mar Kristo ma nyalo yie kaka osepuonj mondo eka ojiw jomoko [manyalo chiwo puonj] kuom puonj mowinjore kendo ma adier mag wach Nyasaye kendo otamre joma kwedo wachno." (Tato 1:9)

Tito 2:1-10 – “In Tito, nyaka ipuonj gik ma luwore gi puonj makare.” [Kae Paulo ondiko gik ma Tito nyaka puonj.

Opuonj - jodongo mondo obed.

- Ng’at ma ng’won, ma nigi paro makare,
- Owinjore gi luor, ma nigi luor, ma nigi luor,
- Ng’at ma ritore owuon, ma ok ng’won,
- Bed motegno e yie kod hera,
- Kinda, bedo gi horuok,

Opuonj - mon madongo mondo.

- Bed gi luor e yo ma gidakgo - gi luor e timgi,
- Ok onego wabed joma ng’ado bura, joma ng’ado bura, .
- Ok onego obed gi tim mar madho divai mang’eny - bedo misumbni mag divai mang’eny.
- Nyis gik mabeyo.
- Opuonj mon matindo mondo ohero chwogi kod nyithindgi, obed joma ritore kendo maler, joma rieko, ma luwo bang’e, ma nigi gik mathoth - tiyo e ot, bedo joma ng’won, joma beyo kendo ma miyo chwogi luor - ni onge ng’at ma biro ketho wachno. Okidwar timo gik ma ok oyiego ka ing’eyo.

Jiw yawuowi ma rowere mondo obed joma ritore giwegi, ma nigi paro makare, ma obed ranyisi maber, ma keto ranyisi maber, ma nigi tije mabeyo, kendo e puonj mari, nyis tim makare, luor, ng’eyo matut, bedo gi weche makare ma ok nyal ng’adne bura, mondo ng’at ma wasigu oyud wich kuot, ma onge gima rach ma onyalo wacho kuomwa.

Nyis jotich mondo obed e bwo ruodhegi e gik moko duto, tem mondo gimor kendo kik giwuo kodgi, kik gikwal kata giwuoth, kendo gibed gi geno chuth mondo puonj kuom Jawar marwa obed ma ywayo wang’.

Paulo ne omiyo Timoteo puonj ni, “Jogo duto ma ni e bwo ng’wech kaka misumbni, mondo opar ni ruodhegi owinjore gi luor duto, mondo kik nying Nyasaye kod puonjne obed marach. jiwo gik ma kamago.” (1 Timothe 6:1-3).

Timbe mag Jokristo nyaka nyis kido mar Nyasaye mondo kik nying Nyasaye okethore. Chik ma kamano tiyo e wi winjruok ma ng’ato nigo gi jotend tije kod jomamoko ma nigi loch.

Puonj ma ok owinjore ma tero ji e tim ma ok kare.

“Ng’ato ang’ata ma puonjo gimoro mopogore gi gima Paulo nowuoyoe e sula motelo, en ng’at ma nigi nyadhi ma nyiso ni an gi duoko duto mowinjore. Nyaka iyie koda, onge ng’eyo. Ng’at ma kamano nigi gombo ma ok ber mar ng’anjo kuom tiend weche. pachgi okethore, kendo giseloko

wang'gi kuom adier. Kuomgi, nyiso ni waluwo Nyasaye en mana yo mar bedo gi mwandu. (1 Timothe 6:3-5).

E 1 Timoteo 1:8-11 Paulo ondiko gik ma opogore gi puonj mabeyo “Koro wang'eyo ni chik ber, ka ng'ato otiyo kode kaka owinjore, ka ng'ato ong'eyo wachni, ni chik ok oket ne joma kare, to ne joma ok luwo chik kendo ma ok winjo wach, ne joma ok luwo Nyasaye kendo ma ok luwo Nyasaye, ne joma ok luwo Nyasaye kendo ma ok luwo Nyasaye, ne joma ok luwo Nyasaye, joma ok luwo Nyasaye, ne joma ok luwo Nyasaye, joma ok luwo Nyasaye, joma ok luwo Nyasaye, joma ok luwo Nyasaye, joma ok luwo Nyasaye, joma ok luwo Nyasaye. mon, ne jonek, joma timo timbe mag anjao, joma timo riek mag nindruok, joma keto ng'ato misumbni, joma miriambo, joma ng'ado bura ma miriambo, kod gimoro amora ma dhi ataro gi puonj makare, kaluwoore gi wach maber mar duong' mar Nyasaye ma ogwedhi ma oseket e lweta.”

2 Petro 2:1- “To jonabi ma miriambo nowuok e kind oganda, mana kaka jopuonj ma miriambo biro bedo e kindwu, jopuonj ma miriambogo biro donjo e kindwu [e kind joweteu, riwruok ma un-go] gi puonj ma ketho, [lero ma ng'ato oyiero owuon ma mulo jomoko ma ok wuok kuom Nyasaye] Japuonj ma ne onyiewogi.”

Jo-Rumi 1:18-21 kod ndiko 28-32 – “Mirima mar Nyasaye wuok e polo kuom tim duto ma ok luwo Nyasaye kod timbe ma okbeyo mag dhano ma geng'o adiera kuom timbegi ma ok beyo nikech gik ma ng'ato nyalo ng'eyo kuom Nyasaye en gima nenore maler negi nikech Nyasaye osemiyogi nenore maler kuom kido mag Nyasaye. nature osebedo ka nenore maler, ka ng'ato ong'eyo kuom gima oseloso, omiyo dhano onge gi ng'uono mar ng'ado bura. richo, richo, wuoro kod timbe ma ok beyo. Gin jogo ma ng'anjo, jogo ma ng'anjo, jogo ma ng'anjo, gi ng'anjo, giloso yore mag timo gik maricho, gin joma onge ng'uono, chik makare ni jogo ma timo gik ma kamago owinjore gi tho, ok mana ni gidhi nyime [timo] gik ma kamago, to bende giye gi jogo ma timo gik ma kamago.”

Penjo

1. Injili en kuom warruok to puonj maber en kuom kaka inyalo dak e yo ma oyiego e nyim Nyasaye.
T. ___ F
2. Joma puonjo ni nyaka oluw paro kod puonjgi mondo obed e winjruok, kelo ywak ma kelo pogruok.
T. ___ F
3. Joma ok ler kendo ma ok ng'won, joma ok luwo dini, joma ok nyiso luor, joma goyo wuon-gi kod min-gi, joma nego ji, joma timo timbe mag nindruok, joma timo tim mag nindruok gi chwo kata mon, joma keto ji misumbni, joma miriambo, kod joma ng'ado bura ma miriambo, gin timbe ma dhi ataro gi puonj makare.
T. ___ F
4. Jopuonj ma miriambo ma oting'o jorit mag kanisa, jodongo, jorit gin jogo ma puonjo gik ma ok wuok kuom Nyasaye.
T. ___ F

5. Mirima mar Nyasaye ni kuom jogo ma opong' gi ich wang', lweny, rieko, kod mirima.
T. ___ F

Somo mar 7.

Pogruok e Injili kod Chik.

Gipuonj mag Kristo kod joote ok gin wach maber to gin ler ma ochiw gi roho mar Injili kod kaka jogo ma ni e Kristo onego odagi, odong', kendo odongo e kido mar Nyasaye, ma chal kode. Gik ma gipuonjo ok gin gik ma ne otimore, ma gin adier, to gin weche ma ne ondiki gi roho ma inyalo wuoye kendo ler gi giko kod gik ma ng'ato nyalo ng'ado ma nyalo bedo mopogore opogore kaluwore gi rieko kod rieko mar ng'ato. Tiende ng'ato ka ng'ato gin mag ng'ato ka ng'ato kendo ok ochuno ni jomoko otimnegi.

Seche moko ranyisi maluwogi biro konyowa ng'eyo pogruok mantie e kind adier kod paro ma ji nigo.

Mtoka ariyong'ado ng'wech e yo ma ji romoe. Ne nitie joneno ariyo ma achiel bang' gari ka gari. Janeno A, ma ne ni bang' gari A, nowacho ni ler ne en mar green omiyo gari B ne oringo ler mar trafik. Janeno B, ma ne ni bang' gari B, nowacho ni ler ne en mar ralum omiyo gari A ne oringo ler mar trafik.

Ang'o ma gin adier kod puonj kata gik ma ng'ato nyalo ng'ado?

Andike.

1. Ne nitie gari ariyo ma ne odhi.
2. Ne nitie masira ma ne otimore.
3. Ne nitie jo aneno ariyo.
4. Ne nitie taya mar trafik.

Tiende kod Gik ma Ong'ere.

1. Janeno A ne oyie ni taya ne en mar ralum ne gari A kendo ne owacho ni taya mar trafik nyaka bed ni ne en makwar ne gari B.
2. Janeno B ne oyie ni taya ne en mar ralum ne gari B kendo ne owacho ni taya mar trafik nyaka bed ni ne en makwar ne gari A.

Ka gichopo e giko ni yiegi kod gik ma ne giyudo ne gin adier kendo bang'e gidwaro ni onge giko machielo ma ne nyalo timore, puonjgi kod gik ma ne giyudo ne obedo gik ma ne gidwaro ng'ado.

Kar tieko.

- Onge ng'at ma nyalo ng'ado bura kuom weche ang'wengo.
Gik ma nyalo timore e wi weche ma giwacho kod gik ma giyudo.
- a. Achiel en marach to machielo en adier.

- b. Giduto gin adier - ler mar trafik ne en mar ralum e bathe ariyo.
- c. Onge achiel kuomgi ma en adier. Taya ne ok ti.

Neno kendo ipar matut kuom Fweny 21:8 “To jogo ma nigi luoro, jogo ma ok oyie, jogo ma ok ng’won, jogo ma ne onego ji, jogo ma timo anjao, jogo ma lamo tipo ma ok ler, jogo ma lamo tipo ma ok kare, jogo duto ma ng’ado bura, pokgi biro bedo e nam ma wang’o gi mach kod sulfur, ma en tho mar ariyo.” Wach ma jiwo wachno nenore ni ok oweyo thuolo moro amora mar ng’eyo tiend wachno. Kata kamano

Ng’ano ma ja miriambo? Ng’at ma nigi miriambo ma pok olokore kata ng’at ma miyo obedo tim mar miriambo?

Ng’ano ma en janek? Ng’at ma nego ng’at machielo kata ng’at ma timo nek e chunye?

Be gin ng’a gini ma timo timbe mag anjao? Ng’at ma osebedo gi tudruok mar nindruok gi ng’at ma ok en jaoda kata ng’at ma timo timbe mag anjao?

Tiende mar jawuondo, janek, kod jatim anjao ok loko wach ma oting’o e Fweny 21. To ng’ato ang’ata ma dwaro ni ji duto oluw tiende mare kuom ng’at ma gin jo miriambo, jonek, kod jotim anjao, en ng’at ma kelo pogruok. Jo-Rumi 1:32 wacho ni “kata obedo ni ging’eyo chik makare mar Nyasaye ni jogo ma timo gik ma kamago owinjore gi tho, ok gidhi nyime mana [prássontes Strong e dho Grik tiende en timo gik ma kamago kinde ka kinde] timo gik ma kamago, to bende giyie gi jogo ma timo gik ma kamago.”

Nyasaye ong’eyo chuny dhano kendo obiro ng’ado bura makare ka ok ong’iyo paro ma dhano nigo. Ng’ato ok nyal ng’ado ni en ng’a ma ni e winjruok gi Nyasaye kod Nyithinde kaluwore gi paro mare owuon kod puonj mare. Ng’ato nyalo ng’ado bura kuom tim mag ng’at machielo to, Nyasaye ema ng’ado bura kuom jogo ma ni e winjruok kode.

En tim marach ahinya ne ng’ato ang’ata, ahinya-ahinya ng’at ma ineno ni en jatelo kata ng’at ma nigi teko, mondo owe paro ni paro mare ok nyal ng’adne bura.

Kaka injili en adier, mano en; Kristo nomiyore owuon kaka misango mar ng’uono kendo nikech puonj mag joote gin adier ma ne ondiki gi roho, pogruok mantie e kind gik ariyogo biro ler maber e weche abich maluwogi.

- Oda mar Injili en lendo mar adier mar Injili ma ng’ato oyiego kata kwedo. Omiyo, yie kuom adier achiel (Kristo en Ruoth) kod winjo wachne kokalo kuom loko chunywa kod tim achiel (batiso e tho mar Kristo) e gino ma miyo bedo gi winjruok.
- Gik ma joote ne puonjo ok gin adier, kaka injili en, to gin [ma ochiw] puonj kod puonj ma luwore gi injili.
- Chik [puonj mag joote] oyiene ng’ato mondo otim mbaka kendo otim mbaka [wuoyo], mondo ojiw rieke kendo onyis paro. Odongo jogo ma ni e Kristo, to e yo ma ng’ato ka ng’ato dongo kaluwore gi kaka en owuon.

- Gik ma opogore opogore e wi puonj nyalo keto pek seche moko kuom riwruok to en richo maduong' ahinya paro ni bedo gi winjruok achiel e wi puonj, puonj, e gino momiyu riwruok bedo.
- Ndiko mag Singruok Manyien ok nyal bedo gino ma miyo ji bedo gi winjruok. En kuomgi ema Kristo fwenyire. Wach maber, ma en injili, e gino ma miyo bedo gi winjruok. Ne oting'o wechego kowuok kuom weche ma ne ondiki gi Aleksanda.

Penjo

1. Kuong'ruok mar Kristo, ma en chiwo mar richo mar Yesu, en adier ma nyalo ng'ere.
T. ___ F. ___
2. Joapostolpuonj ok gin gik ma ne otimore, ma gin adier, to gin weche ma ne ondiki gi roho ma inyalo wuoyo kuomgi kendo loso tiendgi ka itiyo gi giko kod gik ma inyalo ng'ado.
T. ___ F. ___
3. Ka ng'ato dhi nyime timo richo, mano kelo tho ma nyaka chieng'.
T. ___ F. ___
4. Paro mar jotelo mag kanisa bed ni gin jopuonj, jolendo, jodongo, jodolo kata papa ok nyal ng'ado bura.
T. ___ F. ___
5. Injili mar Kristo en tho mar Yesu, liel mare kod chier mare, en adier ma inyalo yie kata kwedo to puonj mag joote gin puonj mag roho ma inyalo ng'ado bura kendo loso.
T. ___ F. ___

Somo mar 8.

Kinda.

Nyaka bed ni nitie ng'uono, ng'uono, ng'uono, horuok kod horuok e puonj (puonj) kod paro to OK en injili kaka Injili e yo mar warruok. Chik ma ne ondiki gi joote ma ne ondiki gi roho en yo mar dak e ngima mar Nyasaye sama gilando Wach Maber ne "piny duto." Jokristo ok onego owek lendo mar wach maber nyaka chieng'.

- Bedo gi horuok ok dwaro ni ng'ato owere gi adier moro amora.
- Paro mag ng'ato ka ng'ato kata mag ng'ato ka ng'ato onego onyis e yo maler mondo olosi kata kamano ok onego otimnegi tem mar riwruok.
- Riwruok nyalo yudore mana kuom yie ni Yesu e Kristo kod winjo injili mare - tho mare, liel mare, kod chier mare – kuom donjo e tho mare.
- Jokristo nyalo bedo gi paro mopogore opogore kuom gik mang'eny to pod gin achiel.
- Ka ng'ato e Kristo oweyo Kristo kendo oweyo geno kuome. Ok en kendo e winjruok gi Kristo.

- Kwayo paro mar ng'ato owuon mondo obed tem mar riwruok kelo lweny kod pogruok.

E nyiso paro (ma) gin-go, Jokristo moko, kata ka ok gin gi gombo kata gi gombo, nenore ni giketo kiawa kuom adier kod tim makare mar jogo ma gipogorego. Weche kaka 'yie ma an-go wuok e Muma' kata 'Muma wacho ni' ma nyiso ni paro mar ng'at machielo ok en kamano kendo nyiso ni ng'ato nigi paro mar bedo gi riekko kod ng'eyo ma malo molooyo mamoko. Gikawo paro margi kaka 'ma luwore gi Ndiko' to mar owadgi ok en. Wechegi miyo ji bedo gi paro ni owadgi ok ong'eyo gimoro, to ok en japuonj mar roho kata japuonj ma miriambo. Owinjore gi 'wuoyo marach kuom'. Mano ok onego obed kamano. Ok onyis hera mar Nyasaye. Jogo duto ma ni e Kristo gin jotichne kendo jodolo mage mondo giti ne Nyasaye. Onge ng'at ma nigi tich maduong' molooyo ng'at machielo nikech riekko, riekko, ng'eyo kata nyalo mar loso. Nyaka hera mar owete obed loch.

Penjo

6. Kuong'ruok mar Kristo, ma en chiwo mar richo mar Yesu, en adier ma nyalo ng'ere.
T. ___ F. ___
7. Joapostolpuonj ok gin gik ma ne otimore, ma gin adier, to gin weche ma ne ondiki gi roho ma inyalo wuoyo kuomgi kendo loso tiendgi ka itiyo gi giko kod gik ma inyalo ng'ado.
T. ___ F. ___
8. Ka ng'ato dhi nyime timo richo, mano kelo tho ma nyaka chieng'.
T. ___ F. ___
9. Paro mar jotelo mag kanisa bed ni gin jopuonj, jolendo, jodongo, jodolo kata papa ok nyal ng'ado bura.
T. ___ F. ___
10. Injili mar Kristo en tho mar Yesu, liel mare kod chier mare, en adier ma inyalo yie kata kwedo to puonj mag joote gin puonj mag roho ma inyalo ng'ado bura kendo loso.
T. ___ F. ___

Somo mar 9.

E Kristo kendo E Riwruok gi Ng'ato ka ng'ato.

"Ne amiyonu kaka gima duong' mokuongo gima an bende ne ayudo: ni Kristo notho nikech richo magwa kaka Ndiko wacho ni, ni ne oyike, ni ne ochier e odiechieng' mar adek kaka Ndiko Maler wacho" (1 Jo-Korinto 15:3-5). Par – ne Jo-Yahudi "kaluwore gi ndiko" ne tiende en Tanaka kata Singruok Machon.

E odiechieng' Pentekost "jogo ma ne oyie wachne ne obatisi (ne odonjo e pi), kendo e odiechieng'no ne omedore gi ji madirom gana gi gana adek. Ne gichiwore ahinya e puonj mar joote, kendo ne gibedo kanyakla, ne gipogo mkate, kendo ne gitimo lamo. ne gin kanyachiel kendo ne gin gi gik moko duto maromre." (Tich Joote 2:41-44).

Jogo ma ne oloko chunyi kuom kwedo Yesu kaka Wuod Nyasaye, Masia, Kristo, kendo ne gidonjo e tho mar Kristo, ne omedi e ringruok mar Kristo kuom Nyasaye bang' ka oselosgi kuom richogi. Omiyo, ne gibedo e achiel gi Kristo kendo ne gidhi nyime bedo motegno e puonj mag joote kapok ondik barupe moro amora. Chik ma ne Jo-Apostu puonjo, puonj, ne ok omedo gimoro kuom adier mag Wach Maber, tho kod chier mar Kristo. Gik ma ne gipuonjo ji ma ne ondiki gi roho ne gin weche ma ji duto nyalo ng'eyo kod weche ma ji duto nyalo ng'eyo. Omiyo, puonj mag joote ne puonjo Jokristo kaka ginyalo dak ne Kristo, gidongo kendo bedo joma dongo mondo gibed kaka Nyasaye; ranyisi, hera, ng'uono, horuok, ng'wono, adier, tim makare, kod mamoko.

"...Ne omiyou winjuok e ringruok mar ringruok mare kokalo kuom thone, mondo oketu e nyime kaka jomaler kendo maongee ng'ukni [richo ne ogol oko] kendo ma ok nyal ng'adne bura: KA kamano, udhi nyime e yie, ka uchung' motegno kendo uchung' motegno, kendo ok uwuok oko mar geno mar wach maber." (Jo-Kolosai 1:22-23).

"Be ok ung'eyo ni wan duto ma wasebatiso mondo wabed [e achiel gi] Kristo Yesu, ne wabatiso e thone? Omiyo, ne oyike kanyakla kode kuom batiso e tho, mondo, mana kaka Kristo nochier kuom joma otho kuom duong' mar Wuonwa, wan bende wabed gi ngima manyien. chier ma chal gi mare." (Jo-Rumi 6:3-5).

"Kik ubed gi ng'wech ma ok romre gi joma ok oyie, nikech tim makare nyalo bedo gi winjuok nade gi tim marach, kata ler nyalo bedo gi winjuok nade gi mudho?" (2 Jokorintho 6:14).

"Ka wawacho ni wan gi winjuok kode ka wawuotho e mudho, to wawuondore kendo ok watim adier. To ka wawuotho e lero, kaka En bende ni e lero, wan gi winjuok e kindwa, kendo remb Yesu Wuode golowa kuom richo duto. kendo mondo owenewa richo magwa kendo olosnwa richo duto, ka wawacho ni ok watimo richo, wamiyo en ja miriambo, kendo wachne ok ni e chunywa." (1 Johana 1:6-10).

"Lamo mara [Kristo] ok en margi kende, to alamo bende kuom jogo ma biro yie koda kuom wachgi [Wach Maber], mondo gin duto obed achiel, Wuoro, kaka in e iya, kendo an bende an e in, mondo piny oyie ni in ema iora." (Johana 17:20-21).

Yesu nowacho e Matayo 7:1 ni japuonjre ok onego ong'ad bura ne owadgi. Omiyo, ka ng'ato odagi bedo gi winjuok gi ng'at machielo nikech pogruok ma gin-go e kaka giloko puonj moko ma ok gin gik ma ng'ato nyalo ng'eyo, bende owuotho e lero? Ka ok en kamano, ere kaka remb Kristo nyalo dhi nyime gi lwoko ng'atno? Nikech jaote Johana nowacho e 1 Johana 1:7 "To ka wawuotho e lero, kaka En bende ni e lero, wan gi winjuok e kindwa [ok mana jogo ma oyie gi wan kod ng'eyo marwa], kendo remb Wuode Yesu golowa kuom richo duto."

En mana Kristo ema kelo winjuok. En Wach Maber. Onge ng'at ma biro ir Wuoro mak mana kokalo kuom Yesu, Kristo! Ng'ato "owinjore gi Kristo e thone" omiyo Riwruok ni e Kristo – ng'atno.

"Ka ng'ato wacho ni, "Ahero Nyasaye," to osin owadgi, en ja miriambo, nikech ng'at ma ok ohero owadgi ma oneno ok nyal hero Nyasaye ma pok oneno." (1 Johana 4:20).

Gima ne omiyo Yesu obiro e piny ne en mondo:

- dak e kind dhano maonge richo, .
- bedo misango mar ng'uono mondo ogol richo kuom dhano, .
- tho ka richo magwa oketi e wiye,
- golo richo kokalo kuom yie kod winjo ka ng'ato otho ne richo, Oiki e tho mar Kristo ka oweyo richo maggi gi jogo ma ne okete kuom Kristo e musalaba, Ochier gi chuech manyien mar roho ma Nyasaye nochueyo ma onge richo mokalo, Nyasaye oketo e ringruok mar Kristo, Kanisa mare, Pinyruodh Nyasaye e piny, kendo kuom hera, Nyasaye ok omiyo dwaro kata duty, jiwo kendo timo tije mabeoyo.

Penjo

1. Jokristo mokwongo ne ni e riwruok nikech .
 - a. ___ Gin duto ne gin Jo-Yahudi .
 - b. ___ Gin duto ne gin jo piny achiel
 - c. ___ Ne gin gi Kristo kod gik moko duto ma ne gin-go .
2. Jo 3,000 ma ne oket winjuok e Pentekost ne dhi kelo ne Nyasaye maler kendo maongee ng'ukni KA ne gi .
 - a. ___ Ne odong' e Yerusalem
 - b. ___ Ne osiko ka oluwo Chik mar Musa
 - c. ___ Odhi nyime bedo gi yie kuom Kristo kod puonjne
3. Jokristo gin e achiel gi Kristo
 - a. ___ ka giyie ni Yesu e Kristo, Wuod Nyasaye .
 - b. ___ Ka giweyo dak e ngima mar ng'anjo
 - c. ___ E tho mare bang' lielgi kuom ng'adogi e pi .
4. Bedo gi winjuok gi Nyasaye kod jogo ma ni e Kristo dwaro ni ibed gi yie kuom Kristo kod puonjne .

T. ___ F. ___
5. Ng'ato ok nyal hero Nyasaye kendo ok ohero jomoko duto e Kristo, owetegi .

T. ___ F. ___

Somo mar 10.

Obiro bedo achiel kendo gi Kristo.

Jaote Paulo nowacho ni dhano duto yudo pek nikech richo ka owacho kama: “Nimar ji duto osetimo richo kendo gipodho gi duong’ mar Nyasaye, kendo giyudo ng’uono kuom ng’uono mare kaka mich, kokalo kuom warruok ma nitie kuom Kristo Yesu, ma Nyasaye noketo kaka chiwo mar ng’uono [ng’uono] kuom rembe, mondo oyudgi kuom yie.” (Jo-Rumi 3:23-24).

Wan duto waromo gi kit richo moro ma, ka ok oler gi remb Kristo, biro pogowa gi Ruoth kendo Jawar marwa. Jakobo nonyiso chandruok marwa mar yie gi tem kowacho ni "Kik ng'ato owach ka otemo ni, 'Atemo gi Nyasaye,' nikech Nyasaye ok nyal temo gi gik maricho, kendo en owuon ok tem ng'ato. To ng'ato ka ng'ato temo ka gombo mare owuon owuondore kendo otere. (Yakobo 1:13-15).

Kae to bang’ kinde matin nondiko kama: “... giko mar gik ma kamago en tho. To sani ka osegony kuom richo kendo ubedo misumbni mag Nyasaye, olembe ma uyudo miyo ubedo maler kendo giko mare en ngima mosiko. Nikech chudo mar richo en tho, to mich ma Nyasaye chiwo en ngima mosiko kuom Kristo Yesu.” (Jo-Rumi 6:21-23).

Ka Jakristo oyie gi tem kendo odok e ngimane machon mar richo, to bang’e odwaro loso winjuok gi Nyasaye, ang’o ma Nyasaye dwaro ni otim? Be Nyasaye dwaro ni ng’ato otim penit, omiye kum mar ringruok, omiye kum moro mar pesa, kata omiye batiso kendo? Bende Muma ogeng’o yo mar dwoko ng’ato piny ma Jakristo ma ng’anjo onego oluw kod chokruok mar Jokristo ma ni e alwora ka ng’ato oseloso winjuok kendo odonjore kendo gi Kristo?

Okang’ mar loso winjuok nyaka chakre gi ng’eyo chal mar ng’ato mar ng’anjo kendo gi gombo mar wechene richo kendo loso winjuok gi Nyasaye. To gombo kende ok oromo; nyaka bed ni nitie lokruok e paro, chuny, paro, kod kit ng’ato ma iye. Nyaka ginyis dwaro margi mar bedo gi weche mag ng’uono kendo duoko ne ng’at (jo) ma gidwaro loso winjuok kode - Nyasaye kod dhano. Nenore ni ranyisi mar wuwuwi ma ne odhi ng’anjo ma yudore e Luka 15:11-32 lero kaka wachno timore. Nyasaye kinde duto oyaw ne ng’ato loko chunye kendo loso winjuok. Kata kamano, mano ok en adier kuom ji duto ma wacho ni gin e Kristo kata obedo ni nyaka giwe negi richogi kaka Kristo ne owenegi richogi.

Nyithind Nyasaye kuom higni mathoth osebedo gi chandruok mar richo. Nyithind Israel, dhoot ma Nyasaye noyiero mondo okel Kristo, Masia, e piny ne ng’anjo kode kinde ka kinde e yo ma kamano ne gitimo akwede mar roho kuom lamo nyiseche mag pinje ma ne ni machiegni kodgi, e yo ma kamano ne giketho winjuokgi mar singruok kode. To kinde ka kinde ma ne gilokore kuom richogi, kuom ketho timbegi mag nyiseche ma miriambo kendo duogo ir Nyasaye gi chuny ma ng’uono kendo ma ng’uono, Nyasaye ne weyo negi richogi.

Daudi, ng’at ma luwo chuny Nyasaye owuon, en ranyisi mar ng’at ma ne otimo richo ne Nyasaye kod dhano ka otimo akwede kendo bang’e onego ng’ato mondo oum richo mare. Ka jaote Natan ne ochung’ne Daudi, chuny Daudi, ma en chunye ma iye, ne opong’ gi kuyo, parone nolokore kowacho ni “asetimo richo ne Ruoth Nyasaye.” Ne odwogo kendo oloko chunye. Nyasaye noweyo negi richogi.

Dema ne en osiep Paulo e achiel kuom wuodhe mag misionari ka ooro mos ne kanisa ma Kolosai (Jo-Kolosai 4:14). Bang'e Paulo nowacho ni "Dema, kuom hera mar pinyini, oseyeyo [oweyo; oweyo] an" (2 Timoteo 4:10). Biblia ok wuo kuom chal mar Dema mogik mar roho.

Simon, jalony (jalo) ma ja Samaria notemo ng'iewo mich mar Nyasaye. Petro ne olerone gi teko chal mare mar richo kowacho ni; "Ok fedha mari otho kaachiel kodi, nikech ne iparo ni inyalo yudo mich mar Nyasaye gi pesa! Ok in gi pok kata pok e wachni, nikech chunyi ok kare e nyim Nyasaye. Omiyo, lok chunyi kuom timbeni ma ok beyo, kendo ileg Ruoth Nyasaye mondo, ka nyalore, gombo mari mar chunyi owene richo mari. richo." To Simon nodwoko ni, "Lamo Ruoth Nyasaye mondo kik gimoro kuom gik ma uwacho otimre kuoma." (Tich Joote 8:20-24).

E 1 Jo-Korinto 5 wasomo kuom owadwa moro ma Jakristo ma ne odonjo e tim mar ndhiyo ma kata Jo-Yahudi ma ne ok oyiego ne ok oyiego. Paulo nowacho ne jopuonjre ma Jo-Korinto mondo oter Satan mondo ong'e kendo oyie richo mare mondo chunye [chuny] mare oyud warruok.

Owinjore obed maler ni richo chakore e dhano ma iye kendo onyalo bedo tim mar ringruok kaka tim ma ok owinjore kata chandruok mar paro mar dwaro mor mar ng'ato owuon kaka pesa kata ng'eyo.

E 2 Jo-Korinto 2:6-9 Paulo ng'iyo ni Jakristo ma ne omiye Satan, ma ne oloko chunye ne ok owinjo ni oyiene gi Jokristo ma Jo-Korinto "Kuong'ruok ma ji mang'eny ne omiye oromone. omiyo, mondo unyis kendo ni uhero."

Loko chuny en .ok en lokruok mayot. Enkelo tim, loko ma opogore opogore mar kaka ng'ato keto pachne kuom ngimane, kowuok kuom mor ma en-go owuon kendo bedo gi winjruok mar roho gi Nyasaye.

Paulo nowacho ni " .Kuyo mar Nyasaye kelo ng'uono ma miyo ng'ato yudo warruok kendo ok owe ng'ato ng'ur, to kuyo mar piny kelo tho." (2 Jokorintho 7:9-11).

Jakobo nyiso Jokristo ni "... uler richou e kind joweteu kendo ulemre mondo ubed gi thieth. Lamo mar ng'at makare nigi teko maduong' kaka otiyo (Yakobo 5:16).

Johana, jaote ma ne oseti, nondiko e Fwenyo Sura mar 1 ne kanisa mag Asia konyisogi ni ka ok giloko chunyi Nyasaye biro kawo okang' kuomgi. Jomoko nyalo bedo ni ne oyie kaka jomoko oyie sani ni ka giseyudo warruok, kinde duto gibiro yudo warruok. To warruok margi ne ok en adier nikech Johana nonyisogi ni nyaka gilok chunyi kendo giduok ir Nyasaye ka ok kamano to ne obiro golo gik ma ne giloso mar taya, ma ne gin gik ma miyogi ler kod ngima.

Ka nyathi Nyasaye ma ng'anjo ong'eyo chal mare mar richo, oweyo yo mare mar richo kendo odonjo e yo ma moro Nyasaye, kendo olamo matek mondo Nyasaye owene richo mondo eka obed gi winjruok kode kendo gi jogo ma ni e Kristo, Nyasaye weyo negi richo.

Jokanyo mag alwora ok onego onene kaka Jakristo ma nigi rang'iny mar ariyo ma ogeng'e tiyo kaka jatich Nyasaye. Nikech ng'ano ma nigi teko kuom jotich mage mak mana Kristo? Ginego

chokore kanyakla gi Jakristo ma ng'anjo, gikonye kendo jiwe mondo odagi gi adier ne Nyasaye. Oseduoko kendo Nyasaye osewene richone kendo Nyasaye geno ni otim tije ma dwarore kuom ringruok. Jotelo kod owete ok onego okawe kaka ng'at ma ok owinjore kata ma ok owinjore nikech ji duto osetimo richo, oseloko chunyi, kendo oseduoko e kinde moro e ngimagi mar Jokristo kata e wang' ji kata e ot. Kuom adier, nyaka kanisa duto okony owadwa ma oseduoko, ma oloko chunye kendo ma oseloso winjruok mondo obed jatich e Pinyruoth.

Penjo

11. Kuong'ruok mar Kristo, ma en chiwo mar richo mar Yesu, en adier ma nyalo ng'ere.
T. ___ F. ___
12. Joapostolpuonj ok gin gik ma ne otimore, ma gin adier, to gin weche ma ne ondiki gi roho ma inyalo wuoyo kuomgi kendo loso tiendgi ka itiyo gi giko kod gik ma inyalo ng'ado.
T. ___ F. ___
13. Ka ng'ato dhi nyime timo richo, mano kelo tho ma nyaka chieng'.
T. ___ F. ___
14. Paro mar jotelo mag kanisa bed ni gin jopuonj, jolendo, jodongo, jodolo kata papa ok nyal ng'ado bura.
T. ___ F. ___
15. Injili mar Kristo en tho mar Yesu, liel mare kod chier mare, en adier ma inyalo yie kata kwedo to puonj mag joote gin puonj mag roho ma inyalo ng'ado bura kendo loso.
T. ___ F. ___